

ВАРИАНТ 1

Прочетете текста и отговорете на въпроси 1. – 5. вкл.

Бурано – островът, който е един от най-големите в лагуната на Венеция, има около 4800 жители и предлага спокойствие, за което Градът на гондолите не може и да мечтае. За туристите днес островът предлага освежаваща цветна терапия и тишина, каквито няма във Венеция. Камбанената кула към църквата „Сан Марино” е наклонена дори повече от известната по целия свят кула в Пиза. Местните жители продължават да вярват и да разказват на посетителите, че това се дължи на слабостта към алкохола на строителните работници.

Наред с наклонената кула Бурано е известен и като остров на дантелата. Тук се намира т.нар. дантелено училище, както и музеят на дантелата, в който са показани експонати от XVIII век. По онова време производството на дантела в Бурано е било в разцвета си и местните жителки са създавали с ръцете си шедьоври, които са се търгували по целия свят на много високи цени. Древна легенда разказва за млад венециански мореплавател, донесъл на жена си красиви водорасли от далечни страни. С цел да запази формите на този необикновен подарък жената ги пресъздаде с кука и конец и поставила началото на няколковековна дантелена традиция в Бурано.

Днес главната улица на острова е буквално покрита с магазини за дантела, но много малка част от предлаганото е изплетено на острова.

1. Кое е най-подходящото заглавие за текста?

- А) Бурано – традиции и съвременност
- Б) Бурано – Градът на гондолите
- В) Бурано – най-големият остров около Венеция
- Г) Бурано – островът на спокойствието

2. Кои са ключовите думи в текста?

- А) спокойствие, тишина
- Б) камбанената кула, дантелата
- В) местните жители, туристите
- Г) островът, лагуната

3. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Всички дантели, които днес се предлагат на остров Бурано, са изплетени там.
- Б) Венеция е един от градовете в Италия, който се отличава с тишина и спокойствие.
- В) На Бурано се намира камбанена кула, която е наклонена много повече от кулата в Пиза.
- Г) В музея на дантелата са показани експонати от деветнадесети век.

4. Какво е глаголното време в подчертаното изречение?

(Отговора запишете в листа за отговори)

5. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Древна легенда разказва за появата на остров Бурано в лагуната на Венеция.
- Б) И днес на острова продължават да се предлагат прочутите дантели на Бурано.
- В) Камбанената кула на острова е наклонена повече от известната кула в Пиза.
- Г) Островът предлага на туристите тишина и спокойствие, които не са характерни за Венеция.

6. В коя от думите НЕ е допусната правописна грешка?

- А) въплащава
- Б) възстава
- В) потиска
- Г) обвзема

7. В кой ред НЕ е допусната правописна грешка?

- А) перспектива, изречение, инженер
- Б) усмихвам се, усмивам, учудвам се
- В) есенни, фина, обикновено
- Г) сграда, сбор, здание

8. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) В класа има само един неизпитан ученик.
- Б) Незнаещ не значи неможещ.
- В) Необщувайки с никого, той неусетно станал нежелан за останалите.
- Г) Мъжът негласно изрази несъгласието си.

9. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) Иван Вазовата творба „Под игото” е първият български роман.
- Б) Христо-Ботевата поема „На прощаване” носи автобиографични елементи.
- В) Този млад автор пише с елинпелиновски хумор.
- Г) Младите хора защитават по ботевски смело идеите си.

10. В коя от подчертаните думи е допусната граматична грешка?

Баба Илийца бърза с внучето си (А) на ръце и се надява да разкаже на игумена за момчето, което (Б) е срещнала в гората и който (В) се нуждае от помощ и подкрепа, но когато пристига в манастира, разбира, че не може да сподели своята (Г) тревога с бездушния и страхлив калугер.

11. В кое от изреченията НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Силният и мразовит вятър им пречеше да напредват бързо.
- Б) Синият и червен балон полетяха високо в небето.
- В) Противоречието между думите на момчето и твърденията на неговите приятели пораждаат съмнение.
- Г) Студентите се надяваха на изпита да се паднат или Вазов, или Ботев.

12. – 14. Попълнете празното място с правилната форма на думата.

(Отговора запишете в листа за отговори)

12. Класът ни се състои от 26
(ученик)

13. Госпожо, Вие сте за по-късен час, затова изчакайте във фоайето,
(поканен)
без да пречите никому.

14. От думите на своя съсед разбрал кой е, когото издирва
(стопанин) (крадец)
полицията.

15. – 16. При коя от двойките думи отношението е като в посочената двойка?

15. защита – закрила

- А) зараза – заболяване
- Б) страдание – подкрепа
- В) раздяла – разлъка
- Г) забрана – разрешение

16. злато – пръстен

- А) кристал – чаша
- Б) цветя – алея
- В) море – вода
- Г) клас – ученици

17. Коя от думите НЕ е синоним на *равнодушен*?

- А) безмълвен
- Б) безстрастен
- В) безразличен
- Г) безучастен

18. В кой ред фразеологичните словосъчетания са антоними?

- А) от игла до конец – цепя косъма надве
- Б) от пиле мляко – на всяка манджа мерудия
- В) идвам на себе си – загубвам ума и дума
- Г) под път и над път – с лопата да ги ринеш

19. Какви са подчертаните думи в изречението от лексикална гледна точка?

Клиентът се скара с персонала на ресторанта, защото пържолата не е печена на скара.

(Отговора запишете в листа за отговори)

20. С кой от посочените изрази може да се замени подчертаното фразеологично словосъчетание, без да се промени смисълът на изречението?

Вместо да замълчи, той се намеси ни в клин, ни в ръкав.

- А) точно в момента
- Б) съвсем уместно
- В) съвсем неуместно
- Г) с основание

21. Довършете изречението:

Ако всичко, което блести, беше злато, златото ...

- А) струва много по-евтино.
- Б) би струвало много по-евтино.
- В) струваше много по-евтино.
- Г) било струвало много по-евтино.

22. Кой ред съдържа само съюзи?

- А) у, но, на
- Б) или, за да, ли
- В) та, и, че
- Г) от, да, ала

23. По какво се различават подчертаните глаголни форми в изречението?

Нощният вятър брулеше лицето му, но той не усещаше.

- А) по време
- Б) по наклонение
- В) по спрежение
- Г) по лице

24. В какво глаголно време е подчертаната глаголна форма?

Щеше да пренебрегне всички заради нея.

(Отговора запишете в листа за отговори)

25. В кое от изреченията е употребено условно наклонение?

- А) Ще се разхождаме дълго из пролетната гора.
- Б) Имало едно време един дядо и една баба.
- В) Не чети на слаба светлина – ще увредиш очите си.
- Г) Бих ти услужил с най-голямо удоволствие.

26. С кой от посочените изрази може да се замени подчертаната дума, без да се промени смисълът?

Пристъпвайки мълчаливо към него, тя не откъсваше поглед от очите му.

- А) макар да пристъпваше
- Б) като пристъпваше
- В) понеже пристъпваше
- Г) тъй като пристъпваше

27. В каква последователност изреченията образуват смислово и логически свързан текст:

1) Като влезе, отърси снега от дрехата си, протегна ръка в тъмнината, пристъпи и седна до камината. 2) Душата му се върна в миналото. 3) Заклюма над студеното огнище и се замисли. 4) Дълго време дядо Божил се бори със снежната буря, додето стигна вкъщи.

- А) 4, 1, 3, 2
- Б) 3, 4, 1, 2
- В) 2, 1, 4, 3
- Г) 2, 4, 1, 3

28. Каква синтактична служба изпълнява подчертаната дума?

Прибрах се вкъщи уморена.

(Отговора запишете в листа за отговори)

29. С каква част на речта е изразен подлогът в изречението?

Заспалият внезапно отвори очите си, грабвайки оставения наблизо ключ.

- А) прилагателно име
- Б) причастие
- В) съществително име
- Г) местоимение

30. Кое изречение съдържа съставно глаголно сказуемо?

- А) Мигаше на парцали, защото се чувстваше виновен.
- Б) Намигни ми, за да разбера дали си съгласен.
- В) Момчето започна да мига бързо с очи.
- Г) Той се отдръпна настрани, мигайки смутено с очи.

31. Колко местоимения има в изречението?

Не зная кое е важно, но това, което зная, е, че не е хубаво човек да мисли само за себе си и за своето благополучие.

(Отговора запишете с думи в листа за отговори)

32. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Говориха както с баща му, така и с майка му, но нищо повече не узнаха.
- Б) Човекът не бил, нито груб, нито нахален, но го прогонили.
- В) Така и не уточниха дали ще репетира на сцена, или ще четат още на маса.
- Г) Няма нищо неестествено да си напрегнат преди изпит.

33. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) По централния булевард на града нямаше задръствания, само когато беше почивен ден и хората си стояха главно вкъщи.
- Б) В расписанието на автогарата не беше отбелязано кога тръгва следващият автобус за Созопол.
- В) Къде ще се състои тайната среща на революционния комитет, знаеха само няколко посветени в родолюбивото дело българи.
- Г) Мястото, където ще се проведе срещата, е близо до центъра.

34. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Всички присъстващи я погледнаха с мълчаливо възхищение като се споглеждаха одобрително.
- Б) Управителят загледа строго новодошлия но скоро строгостта му изчезна и върху лицето му се изписаха учудване и изненада.
- В) И може би нощем, когато лек вятър полюшва клоните, дърветата започват да разказват своята приказка.
- Г) Погледнаха бедния човек с пренебрежение макар, че той се държеше с достойнство.

35. Колко запетаи са пропуснати в изречението?

Без да се напругат излишно те продължиха нагоре по пътеката пресякоха шосето което се гънеше като змия и на заник слънце пристигнаха в хижата.

(Отговора запишете с думи в листа за отговори)

36. В кой ред вярно са свързани цитат и литературна творба?

- А) „– Булгари беци!” – „До Чикаго и назад”
- Б) „Досуц бяла.” – „Една българка”
- В) „О, мамке! Гълъбчето ми...!” – „Ангелинка”
- Г) „... за радост не – за ядове отровни.” – „Българският език”

37. В кой от редовете заглавие на литературна творба и жанр НЕ са свързани вярно?

- А) „По жицата” – разказ
- Б) „Немили – недраги” – повест
- В) „До Чикаго и назад” – разказ
- Г) „Българският език” – ода

38. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:

В повестта „Маминото детенце” очите на Нено са описани като „две черни точки”, за да се разкрие...

- А) липсата на духовен живот у героя
- Б) умствената му ограниченост
- В) лукавият му нрав
- Г) нравствената му уродливост

Прочетете откъса от “На прощаване” от Христо Ботев и отговорете на въпроси 39. – 41. вкл.

*Ако ли, мале, майноле,
жив и здрав стигна до село
жив и здрав с байряк в ръка
под байряк лични юнаци,
напети в дрехи войнишки,
с левове златни на чело,
с иглянки пушки на рамо
и с саби-змии на кръстът,
о, тогаз, майко юнашка!
О, либе мило, хубаво!
Берете цветя в градина,
късайте бръшлян и здравец,
плетете венци и китки
да кичим глави и пушки!*

39. Кое от посочените твърдения е вярно?

Откъсът...

- А) е част от лирическото заключение на творбата
- Б) представя картината на въображаемото победно завръщане
- В) е част от лирическото встъпление на творбата
- Г) описва картината на въображаемата юнашка гибел

40. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:

Стиховете разкриват...

- А) силното възмущение на бунтовника
- Б) готовността на героя за саможертва
- В) колективната радост от победата
- Г) красотата и мъжеството на юнаците

41. Каква фигура на езика са подчертаните изрази?

- А) градация
- Б) анафора
- В) антитеза
- Г) сравнение

42. Кое от посочените твърдения е вярно според откъса от повестта „Немили-недраги“?

Какво ни трябва друго? Пари ли? Пари не щем, за пари не сме проливали кръвта си, защото е по-скъпа от всичките пари на влашките богаташи... Имот ли искаме или къщи? Та ние зарязахме нашия имот и къщи доброволно. Ние нямаме нужда от имоти. Ние се жертваме за свободата на България и ако найдем отплата, то тя ще бъде: освобождението на България; ни повече, ни по-малко.

- А) Хъшовете са нехайни и безотговорни към съдбата на близките си.
- Б) Животът на хъшовете в чуждата страна е тежък и непосилен.
- В) Доброволната жертва на хъшовете е израз на безкористност и горещ патриотизъм.
- Г) Безгрижният емигрантски живот носи радост и удовлетворение на хъшовете.

43. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:

В стихотворението „Българският език“ лирическият говорител изпитва...

- А) възхищение, гордост и преклонение пред родното слово
- Б) съмнение, дали като поет ще успее да съхрани езика
- В) негодувание срещу клеветниците и хулителите на езика
- Г) мъка и болка, че езикът не е оценен по достойнство

44. В кой ред НЯМА контекстови антоними от стихотворението „Българският език“?

- А) хули гадки – звуци сладки
- Б) мощ – разкош
- В) кал – блясък
- Г) песен – брътвеж

45. Какъв сюжетен елемент е срещата на баба Илия с бунтовника (втората част на разказа „Една българка“)?

- А) експозиция
- Б) завръзка
- В) кулминация
- Г) развързка

46. Кое от посочените твърдения е вярно според откъса от пътеписа „До Чикаго и назад“?

... У – у! Студено!... Лутнали, припнали всички американци като чаркове на една машина, като че безсъзнателно, автоматически сноват, преплитат се и от машината капят долари, тези долари те пак ги влагат в машината и пак като чаркове сноват... Е, ами кога ще живеем? ...

- А) Американците са много трудолюбиви, прецизни и бързи.
- Б) Американците са отчуждени, безчувствени, водени от жажда за пари.
- В) Американците умеят рационално да разпределят времето си.
- Г) Американците живеят динамично в търсене на творчески предизвикателства.

47. Кой от изброените мотиви НЕ е характерен за разказа „Ангелинка“?

- А) за магическата сила на красивото и доброто
- Б) за очарованието на първото влюбване
- В) за социалния контраст между града и селото
- Г) за преобразяващата роля на мечтите

48. Кой от цитатите НЕ се отнася до образа на Ангелинка от едноименния разказ?

- А) „ ... далечна, могъща и непостижима вълшебница ...”
- Б) „ ... мъничка, хвърчаща, прилична на някакво бяло врабче ...”
- В) „ ... царицата на моята фантазия, с която неотлъчно живеех ...”
- Г) „ ... В нея нямаше нищо земно.”

49. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:

Неясният поздрав и блуждаещият поглед на Гунчо са знаци за...

- А) преживявано страдание
- Б) тревога и безпокойство
- В) отчужденост и незаинтересованост
- Г) емоционална напрегнатост

50. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:

Разказът „По жицата “ е послание за...

- А) неспособността на човека да победи злото
- Б) човешката доброта, която дарява надежда
- В) силата на любовта, която прави света по-добър
- Г) потребността от вяра, която крепи човека

Забележка: Като справочник е използван *Нов правописен речник на българския език*, БАН, издателство „Хейзъл”, София, 2002 г.